

kun at have virkning for igangværende og fremtidige handlinger. Påbudet vil således kunne indeholde et krav om tilbagekaldelse af materiale, der er led i igangværende markedsføring.

Påbudet vil derimod ikke kunne anvendes til administrativt at forbyde en erhvervsdrivende at påberåbe sig urimelige vilkår i allerede indgåede kontrakter. Et sådant indgreb er så byrdefuldt, at det kun bør ske ved dom, jf. den gældende § 13.

Hvis et af Forbrugerombudsmanden meddelt påbud indbringes for retten, er Forbrugerombudsmanden ikke afskåret fra at udvide sine påstande efter den gældende § 13, stk. 1, da disse vil blive underkastet prøvelse ved domstolen. Forbrugerombudsmanden vil fx kunne nedlægge påstand om, at påbudet også skal kunne udvides til at omfatte allerede indgåede kontrakter.

Afgangen til administrativt at meddele påbud gælder alle markedsføringslovens bestemmelser. Påbudet forudsætter imidlertid, at handlingen forgæves skal være forsøgt ændret eller bragt til ophør ved forhandling med den erhvervsdrivende. Forhandling er dog ikke nødvendig ved overtrædelse af bindende retningslinjer, jf. bemærkningerne til nr. 4.

Forbrugerombudsmanden kan kun meddele påbud i tilfælde af klare overtrædelser af markedsføringsloven, dvs. når der ikke er tvivl om retsstillingen. En klar retsstilling vil typisk foreligge, hvor praksis allerede er fastlagt, modsat tilfælde, hvor en afgørelse vil ændre retspraksis, eller hvor en afgørelse vil skabe en ny retsstilling. Som eksempel på en klar overtrædelse kan nævnes fremsendelse til forbrugere af udfyldte indbetalingskort med indbetalers navn, adresse, beløb og forfaldsdato, således at forbrugeren tror, at vedkommende skylder beløbet, men indbetalingskortet reelt dækker over, at forbrugeren skal narres til at indgå en aftale, fx tegne et abonnement.

En klar retsstilling vil også foreligge, hvor der ikke er tvivl om fortolkning af regelgrundlaget, fordi loven eller retsteorien er klar på området.

Som et eksempel på dette kan nævnes erhvervsdrivendes overtrædelser af præcise regler i særlovgivningen, fx kreditaftalelovens kap. 2 om kreditgivers oplysningspligt, § 7 i lov om visse forbrugeraftaler om pligt til at oplyse om fortrydelsesretten eller anvendelse af en ulovlig rentesats efter lov om renter ved forsinket betaling m.v. Sådanne handlinger vil tillige være i strid med markedsføringslovens § 1 om god markedsføringsskik.

Andre eksempler vil være klare overtrædelser af specialforbudene i §§ 6-9.

Det vil være op til Forbrugerombudsmanden som specialmyndighed ved sagens begyndelse at vurdere, om der er tale om en sag, hvor retsstillingen er så klar, at Forbrugerombudsmanden har mulighed for at meddele påbud, hvis forhandling med den erhvervsdrivende viser sig forgæves.

Eftersom de af Forbrugerombudsmanden meddelte påbud ikke kan påklages til højere administrativ instans, foreslås det i stk. 3, efter princippet i betalingskortloven, at den, påbudet retter sig mod, kan forlange påbudet indbragt for domstolene. I overensstemmelse med forvaltningslovens regler skal Forbrugerombudsmanden orientere om muligheden herfor, og at skriftlig anmodning herom skal være fremsat over for Forbrugerombudsmanden inden 4 uger. Sagen skal herefter inden 1 uge indbringes af Forbrugerombudsmanden for retten i den borgerlige retsplejes former. Retten kan i forbindelse hermed tage stilling til, om betingelserne for meddelelse af påbudet er opfyldt.

Udgangspunktet er, at anmodning om indbringelse for retten af det meddelte påbud ikke automatisk har opsættende virkning, men at retten ved kendelse kan bestemme, at den erhvervsdrivende kan fortsætte den handling, som påbudet angår, under retssagens behandling, således at påbudets indbringelse for retten får opsættende virkning.

Ankes en dom, hvor et af Forbrugerombudsmanden meddelt påbud ikke er fundet lovligt, foreslås det i stk. 5, at den ret, der har afsagt dommen eller den ret, hvortil ankesagen er indbragt, kan bestemme, at den pågældende ikke under ankesagen må udøve den handling, påbudet angår. Bestemmelsen indebærer således, at såfremt det af Forbrugerombudsmanden meddelte påbud stadfæstes, kan retten ikke tillægge anke af dommen opsættende virkning. Dette gælder uanset, om den pågældende under sagens behandling har kunnet fortsætte den handling, påbudet angår.

Konsekvenserne af, at et påbud senere ophæves af domstolene, vil være, at Forbrugerombudsmanden efter almindelige regler om offentlige myndigheders erstatningsansvar vil kunne blive erstatningsansvarlig over for den erhvervsdrivende efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler. I givet fald vil der som udgangspunkt kunne kræves erstatning for det fulde tab, der er forårsaget ved påbudet.

Det foreslås endeligt, at tilsidesættelse af et påbud udstedt efter forslaget til § 19, stk. 2, medfører strafansvar i form af bøde eller hæfte, jf. forslaget til § 22, stk. 1. Under en straffesag vil domstolene kunne prøve, om påbudet er overtrådt, og om påbudet har den fornødne hjemmel.